

2. Приходько А. И. Основы педагогического мастерства : [учеб. пособ. для студ. высш. учеб. заведений] / А. И. Приходько, Н. Б. Щекина. – Х.: Издатель Шуст А. И., 2001. – 88 с.

МУРИС Т.,
РУСИН Н.М.

Мукачівський державний університет, Україна

РОЗВИТОК ГЕОМЕТРИЧНИХ УЯВЛЕНЬ У ДОШКІЛЬНЯТ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПРЕДМЕТНИХ ТА СЮЖЕТНО-РОЛЬОВИХ ІГОР

Математичному розвитку відводиться значне місце в розумовому розвитку дітей дошкільного віку. Зміст, організація математичного розвитку дошкільників, облік вікових особливостей в засвоєнні дітьми практичних дій, математичних зв'язків і закономірностей, наступність у розвитку математичних здібностей є провідними принципами у формуванні математичних уявлень.

Незважаючи на достатню кількість проведених до теперішнього часу досліджень в області формування у дошкільнят геометричних уявлень, роль предметних і сюжетно-рольових ігор в даному процесі розглянута не в повній мірі.

Формування геометричних уявлень розвивається відповідно до вікових особливостей. Перші уявлення про форму, розміри і взаємне положення предметів в просторі, діти накопичують в процесі ігор і практичної діяльності, вони маніпулюють предметами, розглядають, обмацують їх, малюють, ліплять, конструюють і поступово виокремлюють серед інших властивостей їх форму.

Найбільш простими і першими іграми дітей є предметні – гри з використанням різних предметів. У цих нескладних за змістом іграх сенс для дітей міститься в самому процесі дії, а не в тому результаті, до якого ця дія повинна привести. Етап предметної гри пов'язаний переважно з оволодінням специфічними функціями предметів, ще недоступних дитині в практичній діяльності.

Сюжетно-рольова гра – це основний вид гри дитини дошкільного віку. Характеризуючи її, А. К. Бондаренко підкреслив, що ця гра є найбільш спонтанне прояв дитини і разом з тим вона будується на взаємодії дитини з дорослими. Їй притаманні основні риси гри: емоційна насиченість і захопленість дітей, самостійність, активність, творчість [1, с. 97].

Це найбільш доступний і зрозумілий нам, дорослим, вид гри. Ось дівчатка грають в магазин. одна - продавець, вона зважує товар, загортає його в папір, отримує гроші. Інша – покупець, вона вибирає, що і скільки купити, оплачує покупку, кладе її в сумку, несе додому. Іншими словами, береться якийсь сюжет – тема (в даному випадку – магазин) і розігрується, пожвавлюється з допомогою ролей (продавець і покупець). Поєднання цих двох ліній (сюжету і ролей) і дає назву грі – сюжетно-рольова.

Основною особливістю сюжетно-рольової гри є наявність в ній уявної ситуації, що складається з сюжету і ролей, які приймають на себе діти в ході гри, і що включає своєрідне використання речей і предметів [1, с. 36].

Таким чином, предметні і сюжетно-рольові ігри – це види ігор дітей. Особливістю предметних ігор є маніпулятивна дія з предметами для досягнення ігрової мети. Основна особливість сюжетно-рольової гри - наявність в ній уявної

ситуації. Значення предметної і сюжетно-рольової гри величезне і для загального психічного розвитку дитини, і для розвитку ігрової діяльності.

З метою формування математичних уявлень дошкільнят використовуються предметні і сюжетні ігри математичного змісту. Вони можуть проводитися як окремо у вільний від занять час, так і складати цілий комплекс для вирішення освітніх завдань.

По математичного змісту ігри можна розділити на ігри: з цифрами і числами, орієнтування у часі, на орієнтування в просторі, з геометричними фігурами, на логічне мислення [2, с. 85].

Предметні та сюжетні ігри допомагають познайомити з новими геометричними фігурами, закріпити вже пройдений матеріал, розвинути дрібну моторику під час дослідження геометричної фігури, і звичайно розвиває пам'ять, мислення, мову, уяву. У грі по формуванню уявлень про геометричні фігури дитина може грати одна, з друзями і спільно з дорослими. З кожною віковою групою ігри ускладнюються відповідно до віку.

Першими іграми дітей з засвоєння геометричних фігур є предметні ігри з будівельним матеріалом, наборами геометричних фігур, геометричною мозаїкою. У цих іграх збагачується сприйняття дітей, накопичуються їх уявлення про різноманітні геометричні фігури, закріплюються назви фігур [3, с. 47]. Найбільш ефективними для формування у дітей 4-го року життя геометричних уявлень є наступні ігри: «На що схоже?» (Допомагає розрізняти і називати геометричних фігур); «Склади квадрат» (вчить складати квадрат з частин); «Продовж ряд» (допомагає закріпити знання про геометричні фігури, розвиває логічне мислення).

Дітям середнього дошкільного віку пропонуються предметні гри на складання різних силуетів з геометричних фігур, наприклад, гра «Чарівні фігури». Ця гра допомагає закріпленню назв геометричних фігур і розвитку кмітливості. Також необхідні ігри, які вчать знаходити відмінності і схожість між фігурами (наприклад, гра «Знайди зайву»).

У старшому дошкільному віці дітям дуже подобаються ігри з паличок і пластиліну. Ці ігри допомагають запам'ятати об'ємні геометричні фігури і краще розвинути просторове мислення.

Також пропонуються дітям ігри на розвиток логічного мислення, вміння порівнювати і узагальнювати, наприклад, «Заповни порожні клітини», «Знайди пару», «Будиночок для фігури» [4, с. 17].

З метою закріплення знань про геометричні фігури можна проводити ігри типу «Лото». Дітям пропонуються картинки (по 3-4 шт. на кожного), на яких вони відшукували фігуру, подібну до тієї, яку демонструє вихователь. Потім пропонується дітям назвати і розповісти, що вони знайшли. Такого роду ігри можна проводити як колективно, так і індивідуально, використовуючи при цьому різні варіанти складності ігор в залежності від рівня сформованості математичних уявлень кожної дитини.

Особлива роль у створенні предметно-просторового розвиваючого середовища відводиться предметам, посібникам та іграм, які підштовхують дитину до розумової діяльності, вчать порівнювати і розрізняти, групувати і класифікувати,

аналізувати, виявляти істотні і несуттєві ознаки, встановлювати зв'язок, моделювати.

У вільному доступі для дітей повинні знаходитися різноманітні набори однорідних і неоднорідних предметів, іграшок, різних природний, побутовий, викидний матеріали, які успішно використовуються для вправ в порівнянні, групуванні і класифікації предметів; демонстраційний матеріал (набори однорідних предметів і іграшок і їх зображень (різної величини і кольору, моделі геометричних фігур); роздатковий матеріал (панелі-вкладиші, картки для накладання і прикладання предметів і їх зображень, набори стрічок, шнурків, пірамідки, лічильні палички (різної величини і кольору).

З метою поліпшення ефективності та закріплення вже наявних результатів уявлень про геометричні фігури особливу увагу слід приділяти організації в закладі дошкільної освіти інтерактивного предметно-просторового розвиваючого середовища, яке дозволяє залучити дітей в різні види ігрової діяльності, створити емоційну, сприятливу, ефективну обстановку для розгляду і з'ясування різних геометричних форм, явищ, факторів і залучення як в спільну освітню діяльність, так і в активну, самостійну діяльність в повсякденному житті.

Список використаних джерел

1. Бондаренко А. К. Дидактичні ігри в дитячому садку / А. К. Бондаренко. – М.: Просвещение, 2001. – 160 с.
2. Шарабаєва Т. В. Формування уявлень про геометричні фігури у дітей дошкільного віку / Т. В. Шарабаєва. – Воркута: ВСТ, 2011. – 204 с.
3. Михайлова З. А. Математика – це цікаво: метод. посібник / З. А. Михайлова, І. Н. Чеплашкіна. – СПб. : ДИТИНСТВО-ПРЕС, 2002. – 112 с.
4. Рєпіна Г. А. Діагностика логіко-математичного розвитку дітей за допомогою матеріалів для математичного моделювання / Г. А. Рєпіна // Дошк. педагогіка. – 2009. – № 4. – С. 16 – 21.

МУСІЄЦЬ Л.В.,

Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
Мукачівського державного університету, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ МУЗИКОТЕРАПІЇ У РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Дошкільний етап розвитку людини є особливо важливим етапом формування особистості. Дитинство – це справжнє, яскраве, самобутнє, неповторне життя. Від того, яким воно було, хто і що супроводжували дитину в дитячі роки, що увібрали її розум і серце з навколишнього світу, залежать якості її майбутньої особистості. Крім того, останнім часом все більшої актуальності набуває питання збереження фізичного, психічного та емоційного здоров'я дітей. Практичне впровадження методів музикотерапії у процес навчально-виховної діяльності дітей дошкільного віку дасть змогу:

- 1) гармонізувати внутрішній світ дитини;
- 2) покращити її фізичне та психологічне здоров'я;
- 3) розвинути музичні й інтелектуальні здібності (IQ) та пам'ять;
- 4) корегувати поведінку дітей, зокрема, гіперактивних та неконтактних;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>